

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд
за регионално развитие
Кохезионен фонд

3.1. Анализ и оценка на представените варианти за бъдещо развитие на политиката по управление на отпадъците

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	Представени варианти.....	4
II.	Остойносттаване на вариантите	5
III.	Избор на вариант за бъдещо развитие на политиката по управление на отпадъците.....	8

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1. Количества битови отпадъци при вариантите за бъдещото развитие на политиката по управление на отпадъците (хил. тона).....	4
Таблица 2. Остойносттаване на вариантите за бъдещо развитие на политиката по управление на отпадъците (лв.).....	6
Таблица 3. Дисконтирани разходи на вариантите за бъдещо развитие на политиката по управление на отпадъците (лв.).....	8

Настоящият анализ включва анализ и оценка на представените варианти за бъдещото развитие на политиката по управление на отпадъците, като за тяхната оценка е приложен методът на критериалния анализ.

I. ПРЕДСТАВЕНИ ВАРИАНТИ

Представените варианти за бъдещото развитие на политиката по управление на отпадъците са следните:

1. Вариант 1. „Инвестиране в изграждането на съоръжения за третиране“;
2. Вариант 2. „Развитие на мерки свързани с предотвратяване образуването на отпадъци и стимулиране повторната употреба“;
3. Вариант 3. „Рязко ускоряване на процесите по разделно събиране на рециклируемите отпадъци“.

Параметрите на различните варианти са представени по-долу.

Таблица 1. Количества битови отпадъци при вариантите за бъдещото развитие на политиката по управление на отпадъците (хил. тона)

	2020	2021	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Вариант 1. „Инвестиране в изграждането на съоръжения за третиране“								
Генерирани отпадъци	2769	2725	2555	2355	2170	2002	1849	1709
Предадени за рециклиране	256	305	618	598	595	591	574	558
Предадени за предварително третиране	2513	2420	1938	1756	1576	1411	1275	1151
Отделени материали за рециклиране при предв. трет.	186	241	671	697	710	724	739	755
Разлика	2327	2179	1266	1059	865	686	536	396
Оползотворяване	442	546	507	424	346	481	375	277
Депониране	1885	1633	760	635	519	206	161	119
Вариант 2. „Развитие на мерки свързани с предотвратяване образуването на отпадъци и стимулиране повторната употреба“								
Генерирани отпадъци	2658	2563	2215	1843	1534	1278	1122	985
Предадени за рециклиране	270	336	801	738	633	583	539	498
Предадени за предварително третиране	2388	2227	1414	1105	901	694	583	487
Отделени материали за рециклиране при предв. трет.	129	154	311	303	294	285	277	269
Разлика	2259	2073	1103	802	607	409	306	218
Оползотворяване	399	490	441	321	243	286	214	153
Депониране	1860	1584	662	481	364	123	92	65
Вариант 3. „Рязко ускоряване на процесите по разделно събиране на рециклируемите отпадъци“								
Генерирани отпадъци	2769	2725	2555	2355	2170	2002	1849	1709
Предадени за рециклиране	289	374	1043	1062	1082	1103	1071	1041
Предадени за предварително третиране	2480	2351	1512	1293	1088	899	778	668
Отделени материали за рециклиране при предв. трет.	126	146	268	259	251	244	237	230
Разлика	2354	2205	1245	1033	837	655	541	438
Оползотворяване	415	520	498	413	335	459	379	306

	2020	2021	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Депониране	1939	1684	747	620	502	197	162	131

II. ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА ВАРИАНТИТЕ

Всеки един от предложените варианти за бъдещото развитие на политиката по управление на отпадъците е устойчив, чрез използване на финансови параметри свързани с инвестиционни и оперативни разходи на 1 тон отпадък, изчислени в Анализа на финансовите потоци в управлението на отпадъците в България в периода 2008-2018 г., за да се получат съпоставими параметри. При устойчивостяването на вариантите са използвани следните средни стойности на разходите:

Вид разход	Стойност (лв./т)
- за осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други	2.41
- за събиране, включително разделно на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им	79.42
- за проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци	62.14

Резултатите от устойчивостяването на предложените варианти за бъдещото развитие на политиката по управление на отпадъците са представени в следващата таблица:

Таблица 2. Остойностяване на вариантите за бъдещо развитие на политиката по управление на отпадъците (лв.)

	2021	2025	2030	2035	2040	2045	2050	ОБЩО
1. Вариант инвестиране в изграждането на съоръжения за третиране	349 160 772	280 455 302	254 312 389	228 259 842	204 498 809	184 902 312	167 010 835	7 364 119 732
- за осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други	6 567 802	6 158 026	5 675 162	5 229 819	4 824 315	4 456 006	4 118 144	119 758 161
- за събиране, включително разделно на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им	192 206 370	153 890 150	139 493 985	125 127 469	112 024 218	101 236 547	91 388 369	3 035 743 266
- за проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци	150 386 601	120 407 126	109 143 241	97 902 555	87 650 276	79 209 759	71 504 322	2 375 234 028
2. Вариант развитие на мерки свързани с предотвратяване образуването на отпадъци и повторна употреба	321 480 735	205 542 833	160 915 091	131 292 575	101 350 586	85 203 627	71 356 198	4 718 514 580
- за осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други	6 177 740	5 338 230	4 442 391	3 696 646	3 079 212	2 703 361	2 374 730	95 607 959
- за събиране, включително разделно на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им	176 895 760	112 321 627	87 786 535	71 585 679	55 133 601	46 285 470	38 700 962	2 121 755 647
- за проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци	138 407 234	87 882 976	68 686 166	56 010 251	43 137 773	36 214 796	30 280 506	1 660 109 493
3. Рязко ускоряване на процесите по разделно събиране на рециклируемите отпадъци	339 392 785	220 236 827	188 657 683	159 279 356	132 071 496	114 556 781	98 648 600	5 493 405 022
- за осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други	6 567 802	6 158 026	5 675 162	5 229 819	4 824 315	4 456 006	4 118 144	119 758 161

Анализ и оценка на представените варианти за бъдещо развитие на политиката по управление на отпадъците

	2021	2025	2030	2035	2040	2045	2050	ОБЩО
- за събиране, включително разделно на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им	186 726 195	120 105 527	102 659 450	86 427 057	71 390 019	61 770 299	53 034 818	2 379 868 643
- за проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци	146 098 788	93 973 274	80 323 070	67 622 480	55 857 162	48 330 476	41 495 638	1 862 062 925

За всеки от разгледаните варианти за бъдещо развитие на политиката по управление на отпадъците е изчислена дисконтираната стойност на нетния паричен поток. Използван е дисконтов фактор от 4% съгласно Ръководството за анализ разходи ползи на инвестиционни проекти за периода 2014-2020.

Таблица 3. Дисконтирани разходи на вариантите за бъдещо развитие на политиката по управление на отпадъците (лв.)

Вариант 1	4 499 144 747.87
Вариант 2	3 116 252 249.96
Вариант 3	3 529 423 434.82

III. ИЗБОР НА ВАРИАНТ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ НА ПОЛИТИКАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

От направеното остойностяване на различните варианти за бъдещо развитие на политиката по управление на отпадъците е видно, че икономически най-изгодният вариант е този, при който основните усилия са насочени към предотвратяване образуването на отпадъци. Това е и първият приоритет в йерархията на отпадъците, която сама по себе си отчита различни фактори – екологични, социални, икономически и т.н. Следователно прилагането на критерии от такъв характер също би посочило именно този сценарий за предпочитан.

В същото време пред страната още през 2025 г. при одобрение на предлаганата дерогация на целите е поставена изключително сериозна задача достигане на 50% рециклиране на отпадъци от общо образуваните отпадъци. Следователно при избора на сценарий следва да се вземат предвид няколко основни критерия, а именно:

1. Възможност да се управлява процесът в реално време, чрез преки интервенции свързани с рециклирането на отпадъците.
2. Икономическа целесъобразност за изразходване на средства в краткосрочен период до 2025 г за постигане на набеязаните цели.

По тези два критерия Вариант 3. „Рязко ускоряване на процесите по разделно събиране на рециклируемите отпадъци“ е възможната алтернатива за реализация. При него с предприемането на мерки свързани със схемите за събиране на отпадъците, налагането на мерки към бизнеса и населението, гарантиращи разделното събиране на отпадъците, както и на мерки подпомагащи бизнеса за използване на суровини от рециклируеми отпадъци, може да се постигнат набеязаните цели. Поради тази причина избраният вариант за бъдещо развитие е именно този.

Що се отнася до Вариант 2. „Развитие на мерки свързани с предотвратяване образуването на отпадъци и стимулиране повторната употреба“ то той може да се превърне във водещ след постигането на краткосрочните цели до 2025 г. и след като се прецени, че мерките включени в него могат да се управляват в реално време.

Вариант 1. „Инвестиране в изграждането на съоръжения за третиране“ също не е подходящ в краткосрочен период, от една страна поради значимите инвестиции, а от

друга качеството на рециклираните материали, които се получават от сепариращите инсталации обикновено е по-лошо от това на разделно събраните отпадъци, което ще постави под съмнение пазарната реализация на същите.